

From: Claus Fjeldgaard
Sent: 24 Aug 2017 12:06:05 +0200
To: John Erling Iversen
Subject: VS: Rammeaftale 2018
Attachments: Rammeaftale 2018.pdf, Forslag til sagsfremstilling_Godkendelse af Rammeaftale 2018.docx, Signaturbevis.txt

Venlig hilsen

Lena Mørch Andersen
Direktionssekretær

Politik og Analyse
Direkte 79 94 67 34
Mobil 24 26 28 24
Mail LEAN@varde.dk

Bytoften 2, 6800 Varde
www.vardekommune.dk

Fra: Birgitte Lambrechtsen [mailto:BEL@kl.dk]

Sendt: 28. juni 2017 17:28

Til: 'hejuk@assens.dk' <hejuk@assens.dk>; 'jmiv@billund.dk' <jmiv@billund.dk>;
'lipw@esbjergkommune.dk' <lipw@esbjergkommune.dk>; 'bgtmsm@fanoe.dk' <bgtmsm@fanoe.dk>;
'annemarie.zacho-broe@fredericia.dk' <annemarie.zacho-broe@fredericia.dk>; 'louch@fmk.dk'
<louch@fmk.dk>; 'csch@haderslev.dk' <csch@haderslev.dk>; 'mrs@kerteminde.dk'
<mrs@kerteminde.dk>; 'kmni@kolding.dk' <kmni@kolding.dk>; 'mipe@langelandkommune.dk'
<mipe@langelandkommune.dk>; 'mette.heidemann@middelfart.dk' <mette.heidemann@middelfart.dk>;
'uba@nordfynskommune.dk' <uba@nordfynskommune.dk>; 'tee@NYBORG.DK' <tee@NYBORG.DK>;
'rju@odense.dk' <rju@odense.dk>; 'csm@rsyd.dk' <csm@rsyd.dk>; 'john.jensen@svendborg.dk'
<john.jensen@svendborg.dk>; 'bla1@sonderborg.dk' <bla1@sonderborg.dk>; 'sro@toender.dk'
<sro@toender.dk>; Claus Fjeldgaard <clfj@varde.dk>; 'somi@vejen.dk' <somi@vejen.dk>;
'AMELU@vejle.dk' <AMELU@vejle.dk>; 'kvt@aeroekommune.dk' <kvt@aeroekommune.dk>;
'jck@aabenraa.dk' <jck@aabenraa.dk>

Cc: Tove Tørnæs <TOT@vejen.dk>; 'Camilla Fyhn Milland' <CFM@vejen.dk>

Emne: Rammeaftale 2018

Kære alle

KKR Syddanmark har på sit møde den 14. juni godkendt rammeaftalen til endelig godkendelse hos de 22 byråd samt hos regionsrådet.

Her er vedhæftet Rammeaftalen 2018 og forslag til sagsfremstilling.

Både rammeaftale, bilagssamling og de enkelte bilag særskilt, kan findes via dette link:

www.socialsekretariatet.dk/index.php?id=66

Rammeaftalen skal være godkendt senest den 15. oktober 2017, og skal efterfølgende offentliggøres på den enkelte kommunes og regionens hjemmeside.

Husk også at give besked til os, når aftalen har været behandlet.

Vi ser frem til at høre fra jer.

God sommer

Med venlig hilsen
Birgitte Lambrechtsen

Chefkonsulent
KKR Syddanmark

Vejen Kommune
Rådhuspassagen 3
6600 Vejen

M +45 2383 2028
E BEL@kl.dk
W kl.dk

Rammeaftale 2018

Rammeaftalen for det specialiserede socialområde og
specialundervisningsområdet for de 22 syddanske kommuner og
Region Syddanmark

Syddanmark

Indhold

Proces	3
Indledning	3
Indsatser	4
Specialisering og effekt	4
Civilsamfundet – egenmestring – samskabelse	5
Psykisk sårbare	5
Tendenser og behov	6
Styring af udgifterne	6
Opfølgning på belægningen på tilbud på det specialiserede socialområde i Syddanmark	7
Belægnings- og driftsmøder med Region Syddanmark	7
Sikring af effektiv drift	7
Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger	8
Særligt for Styringsaftalen	8
Tilbud omfattet af Styringsaftalen	8
Overtagelse af tilbud fra region/kommune	9
Takst- og ydelsesprincipper	10
Aktiviteter i 2016	10

Bilag til rammeaftalen 2018

Bilag til Rammeaftalen 2018 kan findes på: www.socialsekretariatet.dk under fanen "Rammeaftalen".

Proces

Rammeaftalen er kommunalbestyrelsernes og Regionsrådets redskab til på tværs at styre den faglige udvikling, kapacitet og økonomi på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet.

Hidtil har rammeaftalen været et dokument udarbejdet af administrationen, men på baggrund af henvendelser fra politikerne i flere kommuner, med ønske om politisk inddragelse i processen, har der for rammeaftale 2018 været en politisk proces.

KKR udsendte i december 2016 invitation til de politiske udvalg i de syddanske kommuner og Region Syddanmark om deltagelse i processen. Udvalgene indsendte i februar/marts 2017 temaer og indsatser med udgangspunkt i spørgsmålene:

- Hvad er vigtigt og hvad optager os på den tværkommunale bane?
- Hvad skal vi samarbejde om fremadrettet?
- Hvilke udviklingstiltag skal rammeaftalen fokusere på?

Den 9. marts 2017 mødtes de politiske udvalg til temadag med drøftelse af de indkomne forslag og prioritering af disse. På temadagen udvalgte politikerne tre temaer til rammeaftale 2018:

-
- *Der skal øget fokus på effekt. Vi skal sikre, at de metoder vi anvender virker*
  - *Der skal sættes fokus på, hvordan kommunerne kan understøtte, at borgerne er en aktiv del af samfundet/lokalsamfundet.*
  - *Der er behov for øget fokus på koordinerede socialpsykiatriske indsatser og sektorovergange*
-

Indledning

Kommunerne bærer ansvaret for koordineringen af det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet. I forbindelse med dette arbejde udarbejdes der hvert år en rammeaftale, der skal godkendes af kommunalbestyrelserne og Regionsrådet. Rammeaftalen er kommunalbestyrelsernes og Regionsrådets redskab til på tværs at styre den faglige udvikling, kapacitet og økonomi på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet. Rammeaftalen består af en Udviklingsstrategi og en Styringsaftale. Rammeaftalen gælder for 2018 og genforhandles årligt.

Samarbejdet mellem de 22 syddanske kommuner og Region Syddanmark er gennem årene vokset, og vi samarbejder ikke længere, fordi vi skal, men fordi vi vil. Vi har brug for hinanden – vi skal gro og udvikle os med udgangspunkt i en fælles tilgang til mennesker, hvor opgaven er i centrum.

Der er gennem de seneste år sket et paradigmeskifte på socialområdet. Det har betydet en ændring i synet på mødet med borgerne og i forståelsen af velfærd, hvor den rehabiliterende tilgang i stigende

grad danner grundlag for arbejdet. Fokus er ændret fra at se på velfærd som noget, vi leverer til borgerne, til at se velfærd som noget, vi skaber sammen med borgerne.

Borgerne definerer selv det gode liv, og kommunernes opgave er at støtte borgere med funktionsnedsættelse til at leve et så almindeligt liv som muligt. Borgerne er de fremmeste eksperter på eget liv.

Det er vigtigt at give borgerne mulighed for at spille en aktiv rolle. Det, at kunne hjælpe andre og ikke kun modtage hjælp, er et ønske mange har. Pårørende og frivillige er en af hjørnestenene i vores samarbejde med civilsamfundet.

For at kunne give borgerne så gode tilbud som muligt, er det vigtigt, at der anvendes metoder, der virker. Der har de seneste år været fokus på effekt og metoder. Socialdirektørforum har i 2014 fået udarbejdet en SFI rapport om metoder i botilbud. Her kan man se, at der findes mange metoder på det sociale område – men få som har dokumenteret effekt. Herudover har der ikke været arbejdet så systematisk med effekt og metodeudvikling.

På det specialiserede socialområde tales der meget om højt specialiserede tilbud. Traditionelt bygger de højt specialiserede indsatser på, at det er borgerne, der skal komme til det specialiserede tilbud – og ikke omvendt.

Der er imidlertid tendens til, at borgere i højere grad ønsker tilbud i nærområdet, således de kan fastholde tætte relationer til familie og venner. Den rehabiliterende tilgang som kommunerne og regionen arbejder ud fra lægger ligeledes op til tilbud i nærområdet, således borgerne kan fastholde relationer, job og uddannelse.

Økonomi har gennem de seneste år fyldt meget i drøftelserne på socialområdet. De kommunale midler er blevet færre og antallet af borgere, som har brug for hjælp, er steget. Disse rammevilkår har ført til en nødvendig fokusering på kvantitet, pladser og økonomi. Der vil fortsat være fokus på at anvende de kommunale ressourcer bedst muligt med udgangspunkt i de bedste tilbud til borgerne.

Indsatser

Specialisering og effekt

Der skal øget fokus på effekt. Vi skal sikre, at de metoder vi anvender virker.

Socialdirektørforum har i samarbejde med SFI udarbejdet en rapport om metoder i botilbud. Rapporten gav udtryk for, at der på socialområdet bliver anvendt mange forskellige metoder, og at der ikke er evidens for, at metoderne virker. Der er i henhold til rapporten også brug for, at medarbejdere på socialområdet bliver mere bevidste om valg af metoder og systematisk anvendelse af metoder.

På baggrund af denne viden igangsatte Socialdirektørforum sammen med UC-Syd og UC Lillebælt 4 kurser om metoder i botilbud i 2016. Kurserne har været en stor succes, og der er stor efterspørgsel. Der vil derfor fortsat blive udbudt kurser i 2017 og 2018. Herudover vil der blive udarbejdet et kursus om metoder og effekt for medarbejdere på myndighedsområdet.

Der er gennem de seneste år blevet arbejdet med effektmålinger. Allerede i 2012 igangsattes projektet Fælles Fokus i Syddanmark som bl.a. omhandlede metoder til måling af effekt. Meget er sket siden og kommunerne har hver især arbejdet med effektmåling på forskellig vis.

Der afholdes i 2018 en temadag om effekt, hvor kommunerne og regionen kan dele viden. Temadagen skal ligeledes afdække, om der er yderligere behov for fælles aktiviteter på området.

Fokus på hjælp i nærmiljøet og specialiseringen bør derfor komme til borgeren fremfor, at borgerne skal komme til de specialiserede tilbud.

At fastholde det høje faglige niveau uden at flytte borgerne forudsætter, at vi arbejder med fleksible løsninger, og skaber løsningerne sammen med borgerne. Fagligheden ud til borgerne betyder, at vi skal gå fra at samarbejde i rammeaftalen omkring forsyningssikkerhed på pladser til forskellige målgrupper, til at vi har en aftale om, at vi kan samarbejde om at stille specialviden til rådighed for borgerne, der hvor de ønsker det. Altså vi bringer den høje faglighed ud til borgeren, og i stigende grad understøtter borgerne på et højt fagligt niveau uanset, om det er i matrikelløse indsatser eller udenfor.

Der tages initiativ til et projekt med fokus på, hvordan vi i Syddanmark kan igangsætte projekter med udgangspunkt i forskellige målgrupper.

Civilsamfundet – egenmestring – samskabelse

Der skal sættes fokus på, hvordan kommunerne kan understøtte at borgerne er en aktiv del af samfundet/lokalsamfundet

Der er i Syddanmark enighed om, at inddragelse af civilsamfundet er vigtigt. Det gælder både frivillige og pårørende men i stor udstrækning også borger til borger. Det er vigtigt, at der sættes fokus på inddragelse og brobygning til civilsamfundet. I Syddanmark forpligter vi os på at indtænke civilsamfundet – uanset om det er pladser til egne borgere eller pladser til borgere fra andre kommuner. Alle steder skal der arbejdes med frivillighed, idet det har en stor betydning for borgerne.

Størstedelen af indsatsen vil være lokal, hvor der løbende skal være en inddragelse af brugere, interesseorganisationer, pårørende og frivillige.

Socialdirektørforum vil i 2018 afholde en konference for kommunerne og regionen omkring inddragelse af civilsamfundet. Konferencen skal være en inspiration til, hvordan man lokalt og tværkommunalt kan arbejde med frivillighed, egenmestring og samskabelse.

Psykisk sårbare

Øget fokus på sektorovergange og koordinerede social-psykiatriske indsatser

Borgere med psykiatriske lidelser vil ofte opleve at skulle krydse mellem sektorer – fra psykiatrien til et kommunalt tilbud og tilbage igen. For nogle borgere sker dette kryds mange gange i løbet af livet. Det er derfor åbenlyst nødvendigt, at samarbejdet mellem de to sektorer fungerer godt.

Der udarbejdes i 2017 en projektbeskrivelse for, hvorledes behandlingspsykiatrien og socialpsykiatrien bedre kan støtte og koordinere om de borgere, som har mange sektorovergange, og borgere som har en udadreagerende eller selvskadende adfærd. Projektet vil blive igangsat i 2017 og fortsætte gennem hele 2018.

Tendenser og behov

På det specialiserede socialområde går det stærkt. Nye målgrupper dukker op – andre forsvinder. Nye metoder medfører ny tilgang til de indsatser, som borgerne modtager. Det betyder, at det er en vanskelig opgave at lave prognoser og analyser af tendenser og behov.

I Syddanmark har Socialdirektørforum taget konsekvensen af dette, og undlader derfor at gennemføre de årlige spørgeskemaer i forbindelse med udarbejdelse af rammeaftalen. Socialdirektørforum har i stedet valgt at afdække belægningsprocenter 2 gange årligt, afholde drifts- og belægningsmøder med Region Syddanmark 3-4 gange årligt samt løbende afdække tendenser og behov for specifikke målgrupper, så snart der er tegn på ændringer.

Styring af udgifterne

Der vil i 2018 være fokus på, at de samlede udgifter på det specialiserede socialområde i Syddanmark skal falde, minimum fastholdes i forhold til 2017 i alle kommuner og regionen. Der tages dog højde for pris- og lønfremskrivning, hvilket i praksis betyder, at udgifterne fra 2017 til 2018 maksimalt må stige med KL's pris og lønfremskrivning. Dette skal ske ved at fastholde fokus og øget effektivisering på de tilbud, der eksisterer samt via fokus på udvikling af nye og effektfulde tilbud.

I 2018 vil Socialdirektørforum analysere udvalgte udgiftsområder, der er i risiko for at stige enten som følge af demografi eller pres på kvaliteten. Hvis områder tegner til at udvikle sig bekymrende, vil dette forsøges imødegået i fællesskab.

Med henblik på at følge og styre udgifterne på det specialiserede socialområde udarbejdes følgende:

-
- *En beskrivelse af udviklingen af udgifter på det specialiserede socialområde i Syddanmark. Der skal som en del af analysen ses på mulige årsager til udgiftsudviklingen.*
  - *En beskrivelse af udviklingen af antal sager og antal særligt dyre sager. Beskrivelsen skal blandt andet anvendes som forklaringsvariabel i forhold til udviklingen af udgifterne på det specialiserede socialområde i Syddanmark.*
-

Kommunerne arbejder i dag, i højere grad end tidligere, på at støtte borgere i eget hjem. Det har den positive konsekvens, at flere borgere kan blive hjemme i egen bolig. Det medfører dog også, at tyngden blandt borgere på eksempelvis botilbud og i tilbud efter servicelovens § 85 vokser.

Opfølgning på belægningen på tilbud på det specialiserede socialområde i Syddanmark

Kommunerne og regionen ønsker at følge belægningen på tilbud på det specialiserede socialområde i Syddanmark. Kommunerne og regionen vil derfor løbende indsamle data vedrørende belægningen på tilbud på det specialiserede socialområde i Syddanmark

Udnyttelsesgraden af klyngetilbud og de højt specialiserede tilbud med regional betydning skal løbende følges af Socialdirektørforum, og derfor skal kommunerne og regionen to gange årligt indberette belægningsprocenterne for at sikre et overblik over brugen af disse tilbud.

Der indberettes gennemsnitlige belægningsprocenter for tilbud hvor den faktiske belægningsprocent afviger 5 % eller mere fra den budgetterede belægningsprocent. Der indberettes på tilbudsniveau. Det skal ved disse tilbud angives, om det vurderes, at afvigelsen medfører en efterregulering af underskud eller overskud, som har betydning for taksten. Endvidere beskrives, om der er udfordringer med belægningen, herunder om der er igangsat initiativer som følge af afvigelsen mellem budgetteret belægning og den faktiske belægning.

-
1. Kommunerne og Region Syddanmark skal senest den 1. maj 2018 indberette de gennemsnitlige belægningsprocenter for første kvartal 2018.
  2. Kommunerne og Region Syddanmark skal senest den 1. november 2018 indberette de gennemsnitlige belægningsprocenter for de første tre kvartaler i 2018.
-

Belægnings- og driftsmøder med Region Syddanmark

Repræsentanter fra Socialdirektørforum afholder belægnings- og driftsmøder med Region Syddanmark for at følge udviklingen for behov for pladser tæt og med henblik på tidlig dialog om eventuelle udfordringer vedrørende drift og belægning på tilbuddene mm.

Sikring af effektiv drift

Der skal sikres en effektiv drift af de sociale tilbud.

Den enkelte udbyder af tilbuddene skal løbende tilpasse driftsudgifterne ved vigende belægning. Dette gøres for at minimere en eventuel efterregulering som følge af mindre belægning end forudsat ved udarbejdelsen af taksterne. Der skal også løbende arbejdes på at effektivisere driften som et redskab til at styre udgiftsudviklingen på området.

Ved oprettelse af nye pladser, hvortil der skal hjemtages borgere, skal handlekommunerne i så god tid som muligt meddele dette til de berørte udbydere. Det vil give udbyderne mulighed for at foretage de fornødne driftstilpasninger. Ved revisitation af borgere til tilbud i egen kommune forpligter udbyderen sig til at arbejde positivt sammen med handlekommunen i forhold til dennes ønsker om at flytte borgeren.

Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

Kommuner og regioner har på tværs af landet fokus på tværgående koordination og udvikling af de sikrede institutioner.

Der er i 2018 tre landsdækkende undervisningstilbud, fire landsdelsdækkende undervisningstilbud, tre øvrige landsdækkende tilbud samt otte tilbud med sikrede afdelinger.

I bilag 3 ses opgørelse af kapacitet og belægning samt behov og efterspørgsel for lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

Særligt for Styringsaftalen

Styringsaftalen lægger rammerne for kapacitets- og prisudviklingen for de tilbud, som Styringsaftalen omfatter. Styringsaftalen sikrer, at der tages stilling til de styringsmæssige forhold ved kommunernes køb og salg af pladser samt regionens salg af pladser. Styringsaftalen skal med andre ord sikre klare spilleregler for samarbejdet mellem køber og sælger.

Aftaler indgået i rammeaftaler kan kun binde rammeaftalens parter. Det betyder, at Styringsaftalen alene regulerer køb og salg inden for Syddanmark. I forhold til køb og salg uden for Syddanmark forpligter kommunerne og Region Syddanmark sig derfor til, at der ved hvert køb fremadrettet udarbejdes en konkret og individuel betalingsaftale, der regulerer forpligtelsen for såvel køber som sælger. Betalingsaftalen skal tage udgangspunkt i takstprincipperne i Styringsaftalen i Syddanmark og skal indeholde aftaler om forhold som underskudsdeling, takst, afregning mm. Såfremt driftsherren ikke skriver i de fremadrettede købsaftaler, at det er takstprincipperne i Styringsaftalen i Syddanmark, der er gældende, vil der være 100 procent driftsherrens ansvar ved en eventuel underskudsdækning for disse kommuner uden for regionen.

Tilbud omfattet af Styringsaftalen

Tilbudstyper benævnt i bilag 5, der anvendes af andre kommuner end driftsherrens kommune, er omfattet af Styringsaftalen. Det samme gælder regionale tilbud der, som følge af regionens status som udelukkende driftsherren, altid vil indeholde tilbud, der sælges til andre parter. De konkrete tilbud omfattet af Styringsaftalen fremgår af bilag 8.¹

Lokale tilbud er delvist omfattet af Styringsaftalen, idet der skal orienteres om ændringer i normering, hvis det forventes at have en væsentlig indvirkning på andre kommuners tilbud, se bilag 11 om ændringer i Styringsaftaleperioden samt bilag 12 om ændringer af kapacitet ved årsskifte.

Tilbuddene på det specialiserede socialområde er inddelt i tre kategorier:

---

¹ Tilbud og takster indberettes i efteråret 2017. Bilaget ligger klar på www.socialsekretariatet.dk ultimo 2017.

Højt specialiserede tilbud med regional betydning

Tilbud, som af kommunerne i Syddanmark vurderes, at være de mest specialiserede tilbud- fordelt på målgrupper. Disse tilbud er omfattet af Styringsaftalen.²

Klyngetilbud

Tilbud hvor driftskommunen sælger pladser til en eller flere andre kommuner. Klyngetilbud er omfattet af Styringsaftalen.³

Lokale tilbud

Tilbud der er oprettet og drevet med sigte på egne borgere, men hvor der kan ske salg af enkelte pladser til andre kommuner (disse indgår i form af et udtræk fra Tilbudsportalen). De lokale tilbud er delvist omfattet af Styringsaftalen. Hvis der sælges pladser til andre kommuner skal takstprincipperne i Styringsaftalen anvendes.

Tilbud kan ikke ændre kategori i løbet af året. Ændret kategorisering sker årligt i forbindelse med Styringsaftalen for det næstfølgende år.

Overtagelse af tilbud fra region/kommune

Kommunalbestyrelsen kan én gang i hver valgperiode overtage regionale tilbud, der er beliggende i kommunen.

Næste mulighed for overtagelse er den 1. januar 2020. En kommunalbestyrelse, der ønsker at overtage et regionalt tilbud, skal i valgperioden 2018 - 2022 meddele dette til regionsrådet senest den 1. januar 2020. Overtagelse skal ske senest den 1. januar 2021.

---

² Højt specialiserede tilbud med regional betydning: Tilbud med en takst på 2000 kr. eller derover, der sælger pladser til minimum 4 kommuner (udover udbyderkommunen) eller sælger minimum 40 % af deres pladser til andre kommuner. Derudover vurderer den enkelte kommune og Region Syddanmark kategoriseringen i forhold til andre faktorer såsom faglighed, behov, specialisering og kompleksitet.

³ Klyngetilbud: Tilbud, der sælger pladser til andre kommuner samt har en takst under 2000 kr. og som ud fra andre faktorer såsom faglighed, behov, specialisering og kompleksitet ikke vurderes som et højt specialiseret tilbud med regional betydning.

Takst- og ydelsesprincipper

Kommunerne og Region Syddanmark har indgået aftaler omkring fælles takst- og ydelsesprincipper. Der er indgået fælles aftaler om:

-
- Håndtering af lukning af tilbud (bilag 9)
  - Håndtering af oprettelser af tilbud og pladser (bilag 10)
  - Ændring af takster og kapacitet i styringsperioden (bilag 11)
  - Ændring af kapacitet ved årsskifte (bilag 12)
  - Opsigelsesvarsler (bilag 13)
  - Prisstruktur (bilag 14)
  - Håndtering af enkeltmandsprojekter og særforanstaltninger (bilag 15)
  - Afregningsregler/betalingsaftaler (bilag 16)
  - Takstberegning (bilag 17)
  - Vejledende fortolkningsbidrag vedrørende regulering af takster (bilag 18)
  - Notat om sociale tilbud, der har behov for særlig opmærksomhed (bilag 19)
-

Aktiviteter i 2016

National Koordination

I 2014 udmeldte Socialstyrelsen to temaer til National Koordination:

-
- Voksne med kompleks erhvervet hjerneskade
  - Børn og unge med alvorlig synsnedsættelse
-

Der har i 2016 være opfølgende spørgsmål til de afleverede afrapporteringer.

Herudover blev der i 2015 udmeldt endnu et tema:

-
- Borgere med svære spiseforstyrrelser
-

Der er i 2016 udarbejdet afrapportering samt svaret på opfølgende spørgsmål fra Socialstyrelsen.

Politisk temadag

Socialdirektørforum har i 2016 afholdt politisk temadag med overskriften: Hvad blev der af socialpolitikken. Her deltog Social- og indenrigsminister Karen Ellemann og Jørn Henrik Petersen, Syddansk Universitet, Center for Velfærdsstatsforskning. Målgruppen for temadagen var politikere fra alle de syddanske kommuner samt Region Syddanmark.

Fællesmøde mellem Socialdirektørforum og Sundhedsstrategisk forum

For at sikre koordination mellem socialområdet og sundhedsområdet blev der i oktober 2016 afholdt fællesmøde med temaet psykiatri.

Kunderåd i Syddanmark

Der er i 2016 foretaget evaluering af kunderådene på Region Syddanmarks centre, jf. beslutning om, at der efter 2 år skulle foretages evaluering med henblik på at sikre, at værdien af kunderåd står mål med indsatsen - også på længere sigt.

Der blev i 2016 endvidere afholdt Fælles Kunderådsmøde hvor evalueringens resultater blev drøftet. Afledt af drøftelsen på dette møde blev udarbejdet forskellige mulige scenarier for kunderådene i Syddanmark. Det blev besluttet at nedlægge kunderådene og i stedet arbejde videre med udvikling af en netværksmodel, hvor netværk eksempelvis dannes på baggrund af geografi eller med udgangspunkt i forskellige målgrupper. Der arbejdes videre med dette i 2017.

Takstmøde

Der er i 2016 afholdt informationsmøde omkring takstindberetningerne mm. til Styringsaftale 2017.

Mødet afholdes for at give de medarbejdere, der står for takstberegninger og takstindberetninger, mulighed for at stille afklarende spørgsmål til takstprincipperne, beregningsskemaer samt vejledningen til beregningsskemaerne. Der blev desuden informeret om det elektroniske indberetningssystem, som taksterne indberettes i. Endvidere blev der givet en kort introduktion til Rammeaftalen 2017.

Informationsmøde om ændret praksis for håndtering af borgernes egenbetaling på §§107-110

Der er i 2016 afholdt informationsmøde i relation til den ændrede praksis ift. håndtering af borgerens egenbetaling på §§ 107 – 110. På mødet var der mulighed for at drøfte eventuelle spørgsmål, der måtte være dukket op i forbindelse med den ændrede praksis.

Informationsmødet indeholdte bl.a. oplæg med følgende emner:

-
- Gennemgang af de to modeller ift. Håndtering af borgernes egenbetaling på §§107-110.
  - Gennemgang af oplysningsskemaet – hvad skal udfyldes og hvordan?
  - Efterregulering af el, varme og kost
-

Anonyme stofmisbrugere

I Syddanmark er der via Socialdirektørforum etableret 3 anonyme misbrugstilbud som dækker hele Syddanmark. Ordningen er i 2016 blevet evalueret og fortsætter uændret i 2017.

Sammen om Velfærd

I Syddanmark er der på tværs af kommunernes Social- og sundhedsområde, Region Syddanmark, UC Lillebælt, UC Syd, Syddansk universitet, Social- og Sundhedsskole Syd, Social- og Sundhedsskole Fyn, Social- og Sundhedsskole, Esbjerg og Social- og Sundhedsskole, Fredericia-Vejle-Horsens etableret et projekt om tværsektoriel og tværfaglig kompetenceudvikling. Mere information om projektet kan findes på hjemmesiden: Sammenomvelfaerd.nu

Kompetenceudviklingsprojekt Metoder i botilbud

Der er udviklet et kursusprogram med henblik på kompetenceudvikling for henholdsvis ledere og medarbejdere på botilbud for borgere med udviklingshandicap og borgere med psykiatriske lidelser. Kursusprogrammet er i perioden august - december 2016 afprøvet på fire forløb med ca. 25 deltagere pr. forløb, dvs. at i alt ca. 100 personer har deltaget i kompetenceforløbet. Der har været et forløb for ledelsesrepræsentanter fra Botilbud og tre forløb for medarbejdere fra Botilbud

Det overordnede formål med kompetenceudviklingen er at udvikle fagligheden i botilbud – at få skabt et fundament for en mere videns baseret sundheds- og socialpædagogisk praksis, der har kvalitet og effekt som pejlemærker, og som skaber den bedst mulige indsats for borgeren.

Fællesprog og gensidig forståelse

Borgere med psykiatriske lidelser vil ofte opleve at skulle krydse mellem sektorer – fra psykiatrien til et kommunalt tilbud og tilbage igen. For nogle borgere sker dette kryds mange gange i løbet af livet. Det er derfor åbenlyst nødvendigt at samarbejdet mellem de to sektorer fungerer godt

Med dette udgangspunkt udarbejdes et projekt på tværs af regional psykiatri, lokalpsykiatri og socialpsykiatri. Projektet igangsættes i 2017

Afdækning af målgrupper

Socialdirektørforum afdækker udbud og efterspørgsel for specifikke målgrupper for kunne se tendenser og behov. I 2016 er der foretaget afdækning af to målgrupper: psykisk syge med misbrug og mennesker med fysisk- og psykisk funktionsnedsættelse og udviklingshæmning.

Opfølgning på belægningsprocenter

Kommunerne og regionen ønsker at følge belægningsprocenten på tilbud på det specialiserede socialområde i Syddanmark. Kommunerne og regionen vil derfor løbende indsamle data vedrørende belægningsprocenten på tilbud på det specialiserede socialområde i Syddanmark. Kommunerne og regionen skal to gange årligt indberette belægningsprocenterne for at sikre et overblik over brugen af disse tilbud. Der indberettes gennemsnitlige belægningsprocenter for tilbud, hvor den faktiske belægningsprocent afviger 5 % eller mere fra den budgetterede belægningsprocent.

Opfølgning på udvikling i udgifter

Der er i 2016 udarbejdet:

-
- Beskrivelse af udviklingen af udgifter og antallet af borgere 2013-2014 på det specialiserede socialområde i Syddanmark
  - Beskrivelse af udviklingen af udgifter 2014-2015 på det specialiserede socialområde i Syddanmark
-

Socialdirektørforums strategi

Socialdirektørforum har i 2016 gennem en række temadrøftelser udarbejdet en strategi for det tværkommunale samarbejde på det specialiserede socialområde. Strategien er den fælles ramme for aktiviteter de kommende år.

Forslag til sagsfremstilling: Godkendelse af Rammeaftalen 2018 for det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet i Syddanmark

Kommunerne bærer ansvaret for koordineringen af det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet. I forbindelse med dette arbejde udarbejdes der hvert år en rammeaftale, der skal godkendes af kommunalbestyrelserne og Regionsrådet. Rammeaftalen er kommunalbestyrelsernes og Regionsrådets redskab til på tværs at styre den faglige udvikling, kapacitet og økonomi på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet. Rammeaftalen består af en Udviklingsstrategi og en Styringsaftale. Rammeaftalen gælder for 2018 og genforhandles årligt. Den lovgivningsmæssige ramme er beskrevet i *Bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde*.

Hidtil har rammeaftalen været et dokument udarbejdet af administrationen, men på baggrund af henvendelser fra politikerne i flere kommuner, med ønske om politisk inddragelse i processen, har der for rammeaftale 2018 været en politisk proces.

Den 9. marts 2017 mødtes de politiske udvalg til en temadag med drøftelse af de indkomne forslag og prioritering af disse. På temadagen udvalgte politikerne tre temaer til rammeaftale 2018:

- Der skal øget fokus på effekt. Vi skal sikre, at de metoder vi anvender virker
- Der skal sættes fokus på, hvordan kommunerne kan understøtte, at borgerne er en aktiv del af samfundet/lokalsamfundet.
- Der er behov for øget fokus på koordinerede socialpsykiatriske indsatser og sektorovergange.

Indsatser i Rammeaftalen 2018

Øget fokus på effekt. Vi skal sikre, at de metoder vi anvender virker

Der afholdes kurser om metoder i botilbud efter samme skabelon som blev udviklet i 2016, og der arbejdes på at udvikle et kursus for myndighedspersoner. Der afholdes i 2018 en temadag om effekt, hvor kommunerne og regionen kan dele viden.

Fokus på hjælp i nærmiljøet og specialiseringen bør derfor komme til borgeren fremfor, at borgerne skal komme til de specialiserede tilbud

Der tages initiativ til et projekt med fokus på, hvordan vi i Syddanmark kan igangsætte projekter med udgangspunkt i forskellige målgrupper.

Fokus på, hvordan kommunerne understøtter, at borgerne er en aktiv del af samfundet

Socialdirektørforum vil i 2018 afholde en konference for kommunerne og regionen omkring inddragelse af civilsamfundet. Konferencen skal være en inspiration til, hvordan man lokalt og tværkommunalt kan arbejde med frivillighed, egenmestring og samskabelse.

Øget fokus på koordinerede socialpsykiatriske indsatser og sektorovergange

Der udarbejdes i 2017 en projektbeskrivelse for, hvorledes behandlingspsykiatrien og socialpsykiatrien bedre kan støtte og koordinere om de borgere, som har mange sektorovergange, og borgere som har en udadreagerende eller selvskadende adfærd. Projektet vil blive igangsat i 2017 og fortsætte gennem hele 2018.

Styring af udgifterne på det specialiserede området

Der vil i 2018 være fokus på, at de samlede udgifter på det specialiserede socialområde i Syddanmark skal falde, minimum fastholdes i forhold til 2017 i alle kommuner og regionen. Der tages dog højde for pris- og lønfremskrivning, hvilket i praksis betyder, at udgifterne fra 2017 til 2018 maksimalt må stige med KL's pris og lønfremskrivning. Dette skal ske ved at fastholde fokus og øget effektivisering på de tilbud, der eksisterer samt via fokus på udvikling af nye og effektfulde tilbud.

Med henblik på at følge og styre udgifterne på det specialiserede socialområde udarbejdes følgende:

- En beskrivelse af udviklingen af udgifter på det specialiserede socialområde i Syddanmark. Der skal som en del af analysen ses på mulige årsager til udgiftsudviklingen
- En beskrivelse af udviklingen af antal sager og antal særligt dyre sager. Beskrivelsen skal blandt andet anvendes som forklaringsvariabel i forhold til udviklingen af udgifterne på det specialiserede socialområde i Syddanmark

Udover indsatserne ovenfor er der i Rammeaftalen 2018 aftalt følgende indsats:

- Tendenser og behov
- Opfølgning på belægningen på tilbud på det specialiserede socialområde i Syddanmark
- Belægnings- og driftsmøder med Region Syddanmark
- Sikring af effektiv drift
- Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

I Styringsaftalen er der følgende markante justeringer til aftalen 2018:

- Tilbud drevet med driftsoverenskomst er ikke omfattet af Styringsaftale 2018. I vejledning til Serviceloven (2017) fremhæves, at private tilbud, herunder selvejende institutioner, der har indgået aftale med kommunale og regionale driftsherrer, ikke indgår i rammeaftalen.
- Beboerbetaling på tilbud efter §§109 og 110. Der er den 4. november 2016 indgået aftale mellem regeringen (Venstre), Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Alternativet, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti om revision af servicelovens voksenbestemmelser. Heraf indgår aftale om forenkling af reglerne for egenbetaling for ophold i botilbud efter §§109 og 110.

KKR Syddanmark godkendte den 14. juni 2017 Rammeaftalen for 2018 og sender den til endelig godkendelse hos kommuner og Region.

Bilag til Rammeaftalen 2018 kan findes via dette link: www.socialsekretariatet.dk/index.php?id=66

Indstilling

Rammeaftalen for 2018 indstilles til godkendelse

Certifikat fundet : Ja

Certifikatindehaver:

CN=KL - KL + SERIALNUMBER=CVR:62547413-UID:66296852, O=KL //
CVR:62547413, C=DK

Certifikatsteder:

CN=TRUST2408 OCES CA II, O=TRUST2408, C=DK

Dato for modtagelse : Wed Jun 28 17:27:50 CEST 2017

Dato for signaturkontrol : Wed Jun 28 17:27:54 CEST 2017

Resultat af signaturkontrol : OK

Var meddelelsen uændret? : Ja

Var meddelelsen krypteret? : Ja, S/MIME/2048bit

Var certifikatet gyldigt? : Ja

Var certifikatet revokeret? : Nej

Var certifikatet betroet? : Ja

KL

**Varde
Kommune**

